

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 02 marca 2026 r.
znak sprawy: DŻW.zch.870.1.73.2025
e-mail: Michal.Golacik@minrol.gov.pl

Pan
Andrzej Danielak
Prezes Zarządu Głównego
Polskiego Związku Zrzeszeń
Hodowców i Producentów Drobiu

**Dotyczy: nadzoru epidemiologicznego przyzagrodowych stad drobiu i zagrożeń
związanych z grypą ptaków (HPAI) i rzekomym pomorem drobiu (ND)**

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z pismem Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu zawierającym sugestie dotyczące nadzoru epidemiologicznego przyzagrodowych stad drobiu dziękuję za przekazane informacje i jednocześnie uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

1) Szczepienia stad przyzagrodowych

Profilaktyczne szczepienia drobiu przeciwko grypie ptaków nie są aktualnie możliwe. Jest to kwestia regulowana przez prawo unijne. Szczepienia profilaktyczne przeciwko tej chorobie są zabronione, a rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429¹ (art. 69) dopuszcza możliwość zastosowania szczepień interwencyjnych, tzn. na obszarach występowania wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI), pod określonymi warunkami.

Z kolei zastosowanie w Polsce mechanizmu szczepień interwencyjnych przeciwko grypie ptaków mogłoby prowadzić do spadku zaufania ze strony państw trzecich, co

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.)

mogłoby skutkować nawet decyzją o czasowym zawieszeniu importu produktów drobiowych. Dla państw będących czołowymi eksporterami (a do nich zalicza się Polska) wiązałoby się to z wymiernymi stratami ekonomicznymi. Dlatego aktualnie interwencyjne szczepienia drobiu przeciwko grypie ptaków nie są w Polsce stosowane.

Z kolei prawo unijne zezwala na szczepienia profilaktyczne w przypadku rzekomego pomoru drobiu. W Polsce wprowadzony został przy tym prawny obowiązek szczepienia kur i indyków utrzymywanych w gospodarstwach prowadzących działalność nadzorowaną (podlegającą rejestracji) oraz w wylęgarniach. Obowiązek ten aktualnie nie dotyczy stad przyzagrodowych.

W zależności od oceny sytuacji epidemiologicznej mogą jednak zostać podjęte odmienne rozstrzygnięcia na poziomie lokalnym. Przykładowo w województwie mazowieckim, regionie o wysokiej koncentracji produkcji drobiu, w odpowiedzi na sytuację epidemiologiczną podjęto w 2025 r. decyzję o nakazie szczepień drobiu przyzagrodowego jako jednego z narzędzi prewencyjnych w oparciu o rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego^{2,3}. Szczepienia te zostały przeprowadzone na koszt Inspekcji Weterynaryjnej.

Jednocześnie Główny Lekarz Weterynarii we współpracy z wojewódzkimi lekarzami weterynarii planuje poddać analizie możliwość wdrożenia analogicznych działań uzupełniających w zakresie zwalczania rzekomego pomoru drobiu w innych regionach przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań i sytuacji epidemiologicznej oraz możliwości organizacyjnych Inspekcji Weterynaryjnej (IW) w tym zakresie.

2) Zaostrzenie kontroli stad przyzagrodowych przy ogniskach choroby

W przypadku potwierdzenia HPAI w gospodarstwie działania Inspekcji Weterynaryjnej polegają zazwyczaj na wyznaczeniu ogniska choroby i podjęciu działań z tym związanych. Równocześnie wokół ogniska wyznacza się obszar zapowietrzony (o promieniu co najmniej 3 km wokół ogniska choroby) i obszar zagrożony (o promieniu co najmniej 10 km wokół ogniska choroby). Na obszarach

² Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego z dnia 12 sierpnia 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zwalczania rzekomego pomoru drobiu (ND) na terenie powiatu żuromińskiego, sierpeckiego, mławskiego, płońskiego oraz gostynińskiego (poz. 7267),

³ Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego z dnia 5 września 2025 r. w sprawie zwalczania rzekomego pomoru drobiu (ND) na terenie powiatu żuromińskiego, sierpeckiego, mławskiego, płońskiego oraz gostynińskiego (poz. 7801)

tych obowiązuje szereg nakazów i zakazów mających na celu zabezpieczenie przed rozwleczeniem choroby. W tym zakresie powiatowy lekarz weterynarii lub wojewoda (w zależności od stopnia rozwoju sytuacji epidemiologicznej) w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego może m.in.:

- ograniczyć albo zakazać przemieszczania lub obrotu zwierzętami lub ich produktami,
- nakazać zaopatrywanie zwierząt lub produktów w świadectwa zdrowia wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii czy
- nakazać oczyszczanie, odkażanie, deratyzację i dezynsekcję miejsc przebywania zwierząt lub miejsc przechowywania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, produktów, pasz, a także oczyszczanie i odkażanie środków transportu.

Ponadto wokół ognisk choroby przeprowadzone są perlustracje gospodarstw, czyli intensywne kontrole weterynaryjne realizowane przez wyznaczonych do tego celu lekarzy weterynarii.

Warto przy tym zaznaczyć, że choć gospodarstwa utrzymujące drób na własne potrzeby nie podlegają rejestracji dla usprawnienia nadzoru w tym obszarze, zgodnie z przepisami^{4,5}, na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzono prawny **obowiązek zgłaszania do powiatowego lekarza weterynarii wszystkich miejsc, w których jest utrzymywany drób lub inne ptaki**. Obowiązek ten nie dotyczy tylko ptaków utrzymywanych stale w pomieszczeniach mieszkalnych. Dotyczy tym samym stad przyzagrodowych.

Wypełnianie ww. nakazów, zakazów i obowiązków podlega kontroli organów Inspekcji Weterynaryjnej, a ich niespełnienie jest zagrożone sankcjami.

3) Kontrola odchowalni drobiu dla stad przyzagrodowych

4) Rejestracja sprzedaży odchowanych kur

Osoby, które utrzymują drób na własne potrzeby nie muszą go formalnie rejestrować u powiatowego lekarza weterynarii ani w krajowej bazie danych Agencji

⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 768, z późn. zm.),

⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 kwietnia 2025 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem rzekomego pomoru drobiu (Dz. U. poz. 564, z późn. zm.)

Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Niemniej jednak powinny zgłosić miejsca, w których taki drób jest utrzymywany do właściwego powiatowego lekarza weterynarii.

Posiadają również prawny obowiązek stosowania się co najmniej do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków⁴ oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 kwietnia 2025 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem rzekomego pomoru drobiu⁵.

Z kolei prowadzenie zakładu, w którym utrzymywany jest drób w celu jego przemieszczania w inne miejsca (tzw. odchowalnie) stanowi działalność nadzorowaną przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Rozpoczęcie takiej działalności wymaga co najmniej zgłoszenia właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii zamiaru jej prowadzenia w celu rejestracji.

Podstawowe obowiązki podmiotów prowadzących takie zakłady wskazuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/429¹. W kontekście wspomnianej rejestracji odsprzedaży oznacza to m.in., że są one zobowiązane do prowadzenia i przechowywania dokumentacji dotyczącej m.in. przemieszczania utrzymywanego drobiu do lub z zakładu, określając jednocześnie ich miejsce pochodzenia lub przeznaczenia oraz daty takiego przemieszczania (art. 102 ust. 1 lit. b ww. rozporządzenia).

Reasumując, istnieje obowiązek rejestracji odsprzedaży odchowanych kur i może on być skutecznie egzekwowany przez uprawnione do tego organy kontrolne.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/